

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **J. M.**, bývajúcej vo Z., zastúpenej JUDr. L. Č., advokátom so sídlom v B., proti žalovaným **1/ J. H.**, bývajúcemu v K.K. a **2/ M. H.**, bývajúcemu v T., **o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 11 C 19/2001, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 4. júla 2007 sp. zn. 6 Co 272, 273, 274, 275, 276/2006 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 4. júla 2007 sp. zn. 6 Co 272, 273, 274, 275, 276/2006 v zmeňujúcom výroku vo veci samej a uznesenie Okresného súdu Levice z 3. decembra 2007 č.k. 11 C 19/2001-369 ako aj uznesenie Krajského súdu v Nitre z 30. apríla 2008 sp. zn. 7 Co 64/2008 **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Levice rozsudkom z 15. mája 2006 č. k. 11 C 19/2001-305 (48) zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov k nehnuteľnostiam zapísaným v katastri nehnuteľností pre kat. úz. K. na liste vlastníctva č. X. ako pozemky parcela č. X. - záhrada vo výmere X. m², parcela č. X. - záhrada vo výmere X. m² a parcela č. X. - zastavaná plocha vo výmere X. m² a ako rodinný dom súp. č. X. postavený na pozemku parcela č. X. Zároveň rozhodol o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, a to tak, že do výlučného vlastníctva žalobkyne pripadá rodinný dom súp. č. X. a pozemky parcela č. X. - záhrada vo výmere X. m² a parcela č. X. - zastavaná plocha vo výmere X. m², vyznačené na geometrickom pláne vyhotovenom Ing. M. M. dňa X., č. X. a overenom Správou katastra L. X. pod č. X. (ďalej len „geometrický plán“), a do podielového spoluvlastníctva žalovaných každému v X. spoluvlastníckeho podielu pripadajú pozemky parcela č. X. - záhrada vo výmere X. m² a parcela č. X. - zastavaná plocha vo výmere X. m²,

vyznačené na geometrickom pláne. Osobitným výrokom vyslovil, že geometrický plán je súčasťou rozsudku a rozhodol aj o povinnosti žalobkyne zaplatiť každému zo žalovaných sumu 9 802,25 Sk (325,38 EUR) do tridsiatich dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozsudku uviedol, že účastníci sú podielovými spoluvlastníkmi označených nehnuteľností, a to žalobkyňa v X. spoluvlastníckeho podielu a každý zo žalovaných v X. spoluvlastníckeho podielu. Keďže medzi nimi nedošlo k dohode o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, boli splnené podmienky pre jeho zrušenie súdom na návrh podaný žalobkyňou. Prikázanie rodinného domu žalobkyňi odôvodnil tým, že bez vynaloženia finančných prostriedkov na potrebné stavebné úpravy nie je reálne deliteľný. Rozdelenie a vyporiadanie pozemkov vykonal podľa II. alternatívy geometrického plánu (spracovaného celkom pre tri alternatívy rozdelenia pozemkov) poukazujúc na to, že novovytvorené parcely pripadajú do podielového spoluvlastníctva žalovaných zodpovedajú výmere ich podielov, pričom je zohľadnené aj hľadisko účelného využitia týchto pozemkov, pretože sa nachádzajú v susedstve nehnuteľností vo vlastníctve žalovaného 1/.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd na odvolanie žalovaného 1/ rozsudkom zo 4. júla 2007 sp. zn. 6 Co 272, 273, 274, 275, 276/2006 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov k nehnuteľnostiam špecifikovaným vo výroku rozsudku a vyporiadal ho takým spôsobom, že do výlučného vlastníctva žalobkyne prikázal rodinný dom súp. č. X. a pozemky parcela č. X. - záhrada vo výmere X. m² a parcela č. X. - zastavaná plocha vo výmere X. m², vyznačené na geometrickom pláne tvoriacom súčasť rozsudku (podľa jeho I. alternatívy), a do podielového spoluvlastníctva žalovaných každému v X. spoluvlastníckeho podielu prikázal pozemky parcela č. X. - zastavaná plocha (dvor) vo výmere X. m² a parcela č. X. - záhrada vo výmere X. m², vyznačené na geometrickom pláne (podľa jeho I. alternatívy). Zároveň rozhodol o povinnosti žalobkyne zaplatiť žalovaným každému sumu 6 639 Sk (220,37 EUR) do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Osobitným výrokom rozhodol aj o odvolaniach účastníkov proti uzneseniam súdu prvého stupňa. Na rozdiel od prvostupňového súdu považoval za správne reálne rozdelenie pozemkov (zmena ich hraníc, výmery a aj vytvorenie nového pozemku) podľa I. alternatívy geometrického plánu a to z dôvodu, že pri reálnom rozdelení podľa II. alternatívy tohto plánu (z ktorej vychádzal súd prvého stupňa) nastal stav, pri ktorom sa na pozemku parcela č. X. - zastavaná plocha vo výmere X. m², prikázaného do podielového spoluvlastníctva žalovaných, nachádza vstup do podzemnej pivnice, ktorá svojou podzemnou časťou zasahuje do pozemku parcela č. X. - zastavaná plocha vo výmere X. m², prikázaného

do výlučného vlastníctva žalobkyne. Podľa ním zvolenej I. alternatívy rozdelenia pozemkov sa celá pivnica bude nachádzať na pozemku parcela č. X. - zastavaná plocha vo výmere X. m², prikázaného do podielového spoluvlastníctva žalovaných.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci vyčítajúc odvolaciemu súdu, že nezvážil možnosť zriadenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vo vzťahu k tej časti pivnice, ktorá by zasahovala do susedného pozemku (prikázanému jej), a že zvolil takú alternatívu rozdelenia a vyporiadania pozemkov, ktorá ju jednoznačne znevýhodňuje. Namietala tiež odňatie možnosti konať pred odvolacím súdom, a to tým, že napriek ospravedlneniu svojho meškania na pojednávanie, po príchode na súd v čase porady senátu, ju predsedníčka senátu vykázala z pojednávacej miestnosti, čím jej bolo znemožnené oboznámiť sa s priebehom odvolacieho pojednávania a vyjadriť sa k nemu.

Žalovaný 1/ vo vyjadrení k dovolaniu (vychádzajúc z jeho obsahu) navrhol tento mimoriadny opravný prostriedok ako neopodstatnený zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníčkou konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania ako aj uplatneným dovolacím dôvodom. Obligatórne sa zaoberá len vadami konania uvedenými v § 237 O.s.p. a inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vzhľadom na túto zákonnú povinnosť dovolací súd predovšetkým skúmal existenciu vád vymedzených v § 237 O.s.p. a iných vád konania, pričom zistil, že konanie pred odvolacím súdom je postihnuté vadou vyplývajúcou z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., spočívajúcou v odňatí možnosti účastníkovi riadne konať pred súdom.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo na doplnenie alebo opravu nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a pod.).

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb (§ 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že na prejednanie odvolania bolo nariadené odvolacím súdom pojednávanie na deň 3.7.2007, že žalobkyňa v tento deň telefonicky ospravedlnila svoje meškanie na pojednávanie, že odvolací súd uskutočnil pojednávanie v jej neprítomnosti, pričom vykonal dôkaz výsluchom žalovaného 1/, že žalobkyňa sa dostavila na súd v priebehu porady senátu a že bola vykázaná z pojednávacej miestnosti (túto skutočnosť potvrdil žalovaný 1/ vo vyjadrení k dovolaniu).

Za tejto situácie podľa názoru dovolacieho súdu postup odvolacieho súdu nebol v súlade s účelom občianskeho súdneho konania vyplývajúcim z citovaného ustanovenia § 1 O.s.p. Z obsahu spisu nie sú zrejmé žiadne vážne dôvody, ktoré by boli bránili odvolaciemu súdu prerušiť poradu senátu a umožniť meškajúcej žalobkyni oboznámiť sa s priebehom pojednávania a vyjadriť sa k nemu, a to zvlášť s prihliadnutím ku skutočnosti, že svoje meškanie vopred oznámila, a že na odvolacom pojednávaní bolo vykonané dokazovanie výsluchom žalovaného. Uvedeným nesprávnym postupom odvolacieho súdu bola žalobkyni odňatá možnosť riadne konať pred súdom a už len táto okolnosť bola dôvodom pre zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku v zmeňujúcom výroku vo veci samej a vrátenie veci na ďalšie konanie.

Uvedená vada konania však nebráni dovolaciemu súdu zaujať stanovisko k právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom, ktoré nemožno považovať za správne. Rozhodujúcou okolnosťou, pre ktorú odvolací súd vykonal rozdelenie a vyporiadanie pozemkov v podielovom spoluvlastníctve účastníkov podľa I. alternatívy geometrického plánu bola snaha, aby stavba podzemnej pivnice sa v celosti nachádzala na novovytvorenom pozemku, ktorý bol prikázaný do podielového spoluvlastníctva žalovaných. V súvislosti s existenciou tejto stavby sa však nijako nevysporiadal s možnosťou prípadného zriadenia práva vecného bremena, hoci túto možnosť zakladá ustanovenie § 142 ods. 3 Obč. zákonníka. V dôsledku toho pri rozdelení a vyporiadaní pozemkov neprihliadol tiež na skutočnosť, ich že hospodárske využitie (a tým aj ich hodnota) je, resp. môže byť v jednotlivých častiach rozdielne, t.j. v jednej časti majú, resp. môžu mať charakter zastavaných pozemkov a v inej charakter pozemkov určených na poľnohospodárske využitie (záhrada). Ním zvolené rozdelenie a vyporiadanie pozemkov tak nezodpovedá spoluvlastníckym podielom účastníkov na zastavenej časti pozemkov, resp. časti určenej na zastavanie a situovanej v blízkosti susediacich stavieb. Z hľadiska spoluvlastníckych podielov účastníkov na pôvodných spoločných pozemkoch je v zjavnom nepomere pozemok parcela č. X. - zastavaná plocha vo výmere X. m² (prikázaný žalobkyni ako pôvodnej podielovej spoluvlastníčke v podiele X.) a pozemok parcela č. X. - zastavaná plocha (dvor) vo výmere X. m² (prikázaný žalovaným ako pôvodným podielovým spoluvlastníkom v podiele spolu X.).

Dovolací súd považuje za potrebné ešte poznamenať, že v súvislosti so stavbou pivnice ako veci v právnom zmysle (a to veci nehnuteľnej) v podielovom spoluvlastníctve účastníkov, či už táto má charakter príslušenstva k domovej nehnuteľnosti alebo k pozemku, je v záujme predídenia budúcim možným pochybnostiam vhodné, aby vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nej bolo výslovne uvedené vo výroku rozsudku.

So zreteľom na uvedené dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v zmeňujúcom výroku vo veci samej ako aj súvisiace následné uznesenia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu o trovách konania zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. marca 2010

JUDr. Rudolf Č i r ě , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Daniela Pekajová